

BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN HỌC TẬP TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG

Ngô Tuấn Đạt

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Trường Đại học Hải Phòng

Tóm tắt: Giảng dạy chính trị cho sinh viên tại các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh nói chung và tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trường Đại học Hải Phòng nói riêng là một trong hai nội dung trọng tâm của môn học giáo dục quốc phòng và an ninh. Trong những năm qua giảng dạy chính trị cho sinh viên tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trường Đại học Hải Phòng, luôn nhận được sự quan tâm giúp đỡ tạo điều kiện của cấp ủy, Ban giám hiệu Trường Đại học Hải Phòng, Ban giám đốc trung tâm, sự cố gắng nỗ lực của đội ngũ cán bộ, giảng viên, sinh viên sau mỗi khóa học đều đạt được kết quả tốt. Bên cạnh những kết quả đã làm được thì vẫn còn tồn tại một số hạn chế nhất định. Từ những hạn chế đó bài viết của tác giả tập trung vào những biện pháp nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy chính trị cho sinh viên khi về trung tâm học tập.

Từ khóa: Giảng dạy chính trị, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh.

MEASURES TO IMPROVE THE QUALITY OF POLITICAL TEACHING FOR STUDENTS STUDYING AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION, HAI PHONG UNIVERSITY

Ngo Tuan Dat

Center for National Defense and Security Education, Haiphong University

Abstract: Teaching politics to students at the centers for national defense and security education in general and at the center for national defense and security education in particular is one of the two key contents of the subject of national defense and security education. Over the years, teaching politics to students at the center for national defense and security education in Hai Phong University has always received the attention, support and facilitation of the Party Committee, the Board of Directors of Hai Phong University, the Board of Directors of the center, and the efforts of the staff, lecturers and students after each course, all achieved good results. In addition to the achievements, there are still some limitations. From those limitations, the author's article focuses on measures to further improve the quality of political teaching for students when they return to the center to study.

Keywords: Political teaching, center for national defense and security education.

Nhận bài: 17/01/2025

Phản biện: 14/02/2025

Duyệt đăng: 18/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác giảng dạy chính trị ở các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh luôn giữ vị trí chủ đạo, trực tiếp xây dựng phẩm chất chính trị cho học sinh, sinh viên; là một nội dung quan trọng của công tác tư tưởng văn hoá, quan tâm, chăm lo đến công tác giảng dạy chính trị cho sinh viên là một trong những yếu tố đặc biệt quan trọng trong xây dựng nhân tố con người mới xã hội chủ nghĩa.

Hàng năm Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Hải Phòng tiếp nhận khoảng 10 nghìn sinh viên của các trường ĐH, CĐ trên địa bàn thành phố cũng như các trường liên kết theo phân luồng của Bộ giáo dục và đào tạo đến trung tâm học tập và rèn luyện. Tại đây các em được học tập rèn luyện sát với môi trường quân sự, ngoài học tập các nội dung quân sự thì các em được học các nội dung chính trị gồm các nội dung về đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam và công tác quốc phòng và an ninh

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vị trí, vai trò của giảng dạy chính trị cho sinh viên tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Hải Phòng.

Giảng dạy chính trị cho sinh viên tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh Trường Đại học Hải Phòng là truyền bá những nguyên lý chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, những giá trị chuẩn mực đạo đức cách mạng, những kiến thức chính trị, văn hoá- xã hội, lịch sử truyền thống của Đảng, của dân tộc, của quân đội...; góp phần hình thành niềm tin khoa học, rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng, lòng tự hào, tự tôn dân tộc và lí tưởng cho sinh viên; xây dựng lòng tin chiến thắng trước mọi âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù đối với cách mạng Việt Nam; nâng cao ý thức tự giác chấp hành pháp luật; phòng ngừa, ngăn chặn vi phạm pháp luật và nâng cao trách nhiệm công dân trong bảo vệ môi trường, bảo đảm trật tự an toàn giao thông; đấu tranh bảo vệ danh dự nhân phẩm của

minh, của người khác, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức và của dân tộc.

Giảng dạy chính trị tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trực tiếp trang bị cho sinh viên những kiến thức chính trị, văn hoá, xã hội... Đó là cơ sở hình thành và phát triển trong sinh viên những phẩm chất cần thiết khác như: tinh thần trách nhiệm đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, của nhân dân, tinh thần sẵn sàng xả thân hy sinh vì Tổ quốc xã hội chủ nghĩa; tính kỷ luật, ý thức chấp hành các điều lệnh, các quy định, chế độ, các quy tắc trong sinh hoạt, tác phong người quân nhân cách mạng.

2.2. Biện pháp nâng cao chất lượng giảng dạy chính trị cho sinh viên tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Hải Phòng.

2.2.1. Phát huy vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy chi bộ trung tâm, chỉ huy khoa Chính trị trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy chính trị cho sinh viên

Cấp ủy, chi bộ trung tâm, chỉ huy khoa Chính trị phải thể hiện rõ vai trò trong việc đề ra chủ trương, biện pháp lãnh đạo và chỉ đạo toàn bộ hoạt động giảng dạy chính trị cho sinh viên. Điều đó đòi hỏi Cấp ủy, chi bộ trung tâm, chỉ huy khoa Chính trị phải nghiên cứu kỹ chỉ thị, hướng dẫn của của cấp trên nhất là Thông tư số: 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18/3/2020 của Bộ giáo dục và đào tạo; Thông tư số: 10/2018/TT-BLĐTĐ ngày 26/9/2018 của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; kết hợp với việc nắm vững thực tiễn đơn vị để đề ra chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nhằm củng cố giữ vững và nâng cao chất lượng giảng dạy chính trị cho sinh viên. Đồng thời phải có năng lực kiểm tra việc tổ chức giảng dạy của giảng viên.

Cấp ủy, chi bộ trung tâm, chỉ huy khoa Chính trị cần chú trọng bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận và năng lực sư phạm cho đội ngũ giảng viên chính trị, cần thực hiện tốt nội dung chương trình giảng dạy chính trị cho sinh viên theo quy định và thường xuyên cập nhật những nội dung mới, những nội dung mang tính thời sự, định hướng tư tưởng cao.

Cụ thể là : trên cơ sở đánh giá đúng chất lượng đội ngũ giảng viên, ngoài việc cử cán bộ tham gia tập huấn do vụ giáo dục quốc phòng và an ninh tổ chức, Trung tâm và Khoa cần tổ chức, bồi dưỡng những nội dung liên quan trực tiếp đến quá trình chuẩn bị bài giảng, thực hành giảng và điều

hành các khâu, các bước trong quy trình giảng dạy chính trị cho sinh viên. Thực hiện tốt việc thi giảng viên giảng dạy chính trị, bình chọn giảng viên giảng dạy giỏi hàng năm, có hình thức khen thưởng, biểu dương phù hợp. Duy trì đều đặn các hình thức đã giảng, trao đổi kinh nghiệm trong đội ngũ giảng viên.

2.2.2. Chủ động tích cực bồi dưỡng đội ngũ giảng viên chính trị tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Hải Phòng.

Đội ngũ giảng viên chính trị ở trung tâm có vị trí, vai trò rất quan trọng trong nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giảng dạy chính trị. Thực tiễn cho thấy khi đội ngũ giảng viên có kiến thức, trình độ năng lực sư phạm tốt, phương pháp giảng bài hay, có tính thuyết phục, thì ở đó nhận thức của sinh viên được nâng cao, chất lượng thi và kiểm tra tốt hơn.

Bồi dưỡng đội ngũ giảng viên chính trị ở Trung tâm phải được tiến hành thường xuyên, có kế hoạch cụ thể, đặc biệt chú trọng bồi dưỡng kiến thức, năng lực sư phạm, phương pháp soạn bài, giảng bài và định hướng tư tưởng trong từng vấn đề của bài giảng. Việc bồi dưỡng giảng viên chính trị có nhiều hình thức như: Thông qua tập huấn tại trung tâm, thông qua bài giảng hằng tuần và dự giảng bài để tổ giảng viên của Trung tâm góp ý phát hiện những điểm mạnh, yếu, chỉ ra hướng khắc phục; ... Yêu cầu chung với người giảng viên chính trị ở Trung tâm phải thực sự gương mẫu, có phẩm chất đạo đức tốt, có năng lực tư duy sáng tạo, có uy tín, tiêu biểu về sự thống nhất về lời nói và việc làm, say mê với công việc; thường xuyên cập nhật những thông tin mới, xử lý và kịp thời truyền đạt đến sinh viên.

2.2.3. Tích cực vận dụng và đa dạng hoá hình thức phương pháp giảng dạy chính trị cho sinh viên

- Đổi mới phương pháp giảng bài chính trị:

+ Trên cơ sở phân tích thực trạng đội ngũ cán bộ chính trị hiện có, yêu cầu về cơ cấu, trình độ học vấn, chuyên môn đào tạo; cấp ủy, chỉ huy chủ động rà soát, phân loại chất lượng giáo viên giảng bài chính trị (kết hợp các yếu tố về năng lực giảng dạy, trình độ học vấn, uy tín, năng lực thực tiễn,...) để xây dựng kế hoạch, bồi dưỡng phù hợp. Trong đó, chú trọng lựa chọn những cán bộ giảng dạy chính trị có phẩm chất đạo đức, năng lực đưa đi đào tạo, tham quan, nghiên cứu, giao lưu, học hỏi kinh nghiệm giảng dạy của các nhà trường và đơn vị trong Quân khu. Đẩy mạnh việc bồi dưỡng

nâng cao kiến thức toàn diện cho đội ngũ cán bộ giảng bài chính trị bằng nhiều hình thức, như: bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm; tập huấn giáo viên; cập nhật kiến thức mới, trọng tâm là những môn học, ngành học có sự phát triển nhanh về lý luận và thực tiễn để cán bộ giảng dạy không bị lạc hậu về kiến thức.

+ Đổi mới phương pháp chuẩn bị bài giảng: Yêu cầu phải nghiên cứu kỹ tài liệu đúng trình tự các bước; quá trình soạn bài phải kết cấu cân đối giữa lý luận và thực tiễn, định hướng hành động (thường chiếm 30%). Phải rõ ý, nội dung bộ đội cần ghi, nội dung phân tích, ví dụ minh họa; thực luyện, thông qua và hoàn chỉnh bài giảng.

+ Tích cực đổi mới chương trình, nội dung, hình thức giảng dạy, đáp ứng với mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Cấp ủy, chỉ huy duy trì nghiêm các chế độ nền nếp trong huấn luyện, nhất là chế độ rút kinh nghiệm, thông qua bài giảng cho các đối tượng bảo đảm chất lượng, đáp ứng theo đúng yêu cầu nhiệm vụ đề ra.

Vì vậy, đổi mới phương pháp giảng bài chính trị phải đặt trong mối quan hệ hữu cơ với cả quá trình đổi mới chương trình, nội dung, phương tiện thiết bị dạy học, nhất là đổi mới nhận thức nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ trực tiếp làm công tác giáo dục chính trị.

- Đổi mới phương pháp duy trì thảo luận: Nâng cao chất lượng hình thức giáo dục chính trị; Nâng cao chất lượng các buổi thảo luận, thảo luận là hình thức học tập thể, trong đó mỗi cá nhân vận dụng trí tuệ, kiến thức, kinh nghiệm đã có để trao đổi, tranh luận, cùng nhau làm rõ vấn đề.

- Đổi mới phương pháp tự học của người học:

Đối với tổ chức: đơn vị phải thường xuyên giáo dục động viên cán bộ, chiến sĩ nâng cao ý thức tự học tập, tự nghiên cứu. Người chỉ huy, cán bộ chính trị và cơ quan chính trị các cấp cần hướng dẫn, tổ chức, quản lý chặt chẽ quá trình tự học của cán bộ, chiến sĩ đồng thời tạo mọi điều kiện về tài liệu, sách báo, phòng học, bố trí thời gian tự học.

Đối với cá nhân: Từng đối tượng có nhận thức đúng về nhiệm vụ tự học, có ý chí quyết tâm nghị lực cao, phải có ý thức rèn luyện kỹ năng, kỹ xảo tự học đồng thời quan tâm rèn luyện kỹ năng đó trong suốt quá trình công tác.

Từng quân nhân phải kiên quyết bỏ lối tự học chỉ dựa vào bút ký, mà nhất thiết phải đọc tài liệu đã được giáo viên hướng dẫn, nhằm rèn luyện tư duy độc lập, sáng tạo trong quá trình học tập, nghiên cứu. Tích cực thực hiện phương châm lý luận gắn liền với thực tiễn, đề cao tự phê bình và

phê bình để cải tạo tư tưởng.

- Đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả:

Kiểm tra, đánh giá kết quả là một khâu rất quan trọng trong quá trình giáo dục chính trị. Thông qua hình thức thi, kiểm tra một cách nghiêm túc, trung thực, khách quan, có thể đánh giá một cách chính xác kết quả lĩnh hội kiến thức của người học, từ đó mà điều chỉnh, bổ sung nội dung, phương pháp giáo dục cho phù hợp, đồng thời thúc đẩy tính tích cực học tập của người học. Mọi đối tượng tham gia học tập đều phải được tổ chức kiểm tra đánh giá kết quả học tập. Trong khi kiểm tra cần thực hiện hợp lý giữa các hình thức thi viết, thi vấn đáp, trắc nghiệm hiện nay mở rộng hình thức viết thu hoạch.

2.2.4. Phát huy vai trò chủ quan của sinh viên đối với công tác giáo dục chính trị hiện nay

Tự học tập, rèn luyện có vai trò đặc biệt quan trọng, là công việc mang tính quy luật trong quá trình hình thành và phát triển nhân cách. Trong đó người học tự biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo. Đó là toàn bộ những cố gắng, nỗ lực của họ nhằm cải tạo bản thân, hoàn thiện những phẩm chất nhân cách người sinh viên, đồng thời loại trừ những nét tính cách không phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và quân đội.

Cấp ủy Đảng, người chỉ huy, cơ quan chính trị, đội ngũ cán bộ chính trị các cấp trong đơn vị cần đổi mới cả về nhận thức vị trí, vai trò, ý thức trách nhiệm trong tổ chức, quản lý tự học tập, rèn luyện của sinh viên đồng thời đòi hỏi tính tích cực chủ động, tự giác cao độ ở sinh viên, cụ thể là: Giáo dục để sinh viên các đơn vị thấy rõ tự học tập và rèn luyện có vị trí và tầm quan trọng đặc biệt.

Đi đôi với tự học tập nâng cao nhận thức, rèn luyện là hoạt động có vai trò to lớn nhằm chuyển kiến thức thành hành động cách mạng trong con người và tập thể quân nhân. Những năm tới cần hướng sinh viên vào rèn luyện toàn diện, nhất là thói quen hành vi đạo đức, tinh thần trách nhiệm cao trước lao động quân sự, đức tính sẵn sàng hi sinh vì nhiệm vụ; rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị vững vàng trong mọi hoàn cảnh, năng lực đấu tranh chống lại mọi hiện tượng tiêu cực, sai trái với quan điểm đường lối của Đảng; rèn luyện ý thức chấp hành kỷ luật tự giác nghiêm minh, kỹ năng hoạt động quân sự, sự thành thạo trong sử dụng vũ khí trang bị, sức khỏe bền bỉ và dẻo dai để bảo đảm cho yêu cầu huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu...

Cơ quan chính trị và đội ngũ cán bộ chính trị ở

các đơn vị trong Sư đoàn cần phải định hướng cho sinh viên có những hiểu biết cơ bản về tự học tập và rèn luyện để giúp họ có động cơ tự học tập và rèn luyện đúng đắn. Vì thế, bên cạnh những giá trị truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” đã được vun đắp hơn nửa thế kỉ qua, giáo dục chính trị ở Sư đoàn cần hướng vào việc tuyên truyền định hướng về những giá trị mới, những tiêu chuẩn và nhân cách “Bộ đội Cụ Hồ” theo yêu cầu của việc xây dựng mô hình người chiến sĩ thời kì mới.

Để duy trì kỉ luật nghiêm minh cần thực hiện tốt chế độ thưởng phạt nghiêm minh nhằm động viên kịp thời những quân nhân có ý thức học tập và rèn luyện tốt, ngăn chặn và xử lí kịp thời những biểu hiện ngại khó, ngại khổ và vi phạm chế độ nền nếp tự học tập, rèn luyện, nhằm củng cố, phát triển hệ động cơ tự học tập và rèn luyện tích cực của mỗi quân nhân.

Cần xây dựng tập thể quân nhân vững mạnh

làm chỗ dựa tinh thần củng cố hệ động cơ tự học tập và rèn luyện của sinh viên một cách liên tục. Bên cạnh đó phải xây dựng bầu không khí tích cực trong tập thể, tạo ra môi trường gần cho nhân cách phát triển.

III. KẾT LUẬN

Có thể thấy trong những năm qua giảng dạy chính trị cho sinh viên tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trường Đại học Hải Phòng, luôn nhận được sự quan tâm giúp đỡ tạo điều kiện của cấp ủy, Ban giám hiệu Trường Đại học Hải Phòng, Ban giám đốc trung tâm, sự cố gắng nỗ lực của đội ngũ cán bộ, giảng viên, sinh viên sau mỗi khóa học đều đạt được kết quả tốt. Bên cạnh những kết quả đã làm được thì vẫn còn tồn tại một số hạn chế nhất định. Chính vì vậy cần thực hiện đồng bộ các biện pháp đưa ra nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy chính trị cho sinh viên khi về trung tâm học tập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Thông tư số: 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18/3/2020 của Bộ giáo dục và đào tạo;

Thông tư số: 10/2018/TT-BLĐTBXH ngày 26/9/2018 của Bộ Lao động

Tác giả Lê Văn Dũng: “*Tiếp tục xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ thời kỳ mới*” Nxb QĐND, HN, 2009.

Tác giả Dương Văn Lượng: “*Nâng cao phẩm chất chính trị quân nhân của Quân đội nhân dân Việt Nam trong giai đoạn cách mạng mới*” Luận án phó tiến sĩ khoa học Triết học, HN, 1994.